

Kardos G. György
Avraham Bogatir
hét napja

Nyolcadik, javított kiadás

© *Kardos G. György örököse, 2024*

A két őr éppen eléri a falu utolsó házát, amikor távolabbról, az országút felől lövések hallatszanak, s talán kiáltások is. Legalábbis Jichak tisztán emlékezik rá, hogy ezt kiáltották: „Menekülj... végünk van...” Jerahmiél, aki nem szívesen beszél egyszerre két mondatnál többet, csak arra emlékezik, hogy lőttek, és hogy rendőrségi fegyverrel lőttek, ezzel a széles csövű puskával, mely egyszerre kilenc éles acéldarabot szór szét a sötétben. A Greener gun lövése valóban éles volt, mint a sikoltás.

A dörrenésekre önkéntelenül megfordulnak az ötszáz méterre magasodó kasztinai rendőrség tornya felé, melynek csak tompa körvonalát és idegesen pásztázó fényszóróit látják a holdtalan éjjelen. Pillanatnyi csend után megszólal egy golyószóró hosszan, konokul. Még figyelnek, de több lövést nem hallanak.

– Valaki köhögött egyet – mondja Jichak –, ezek már attól is becsinálnak. A tetűk.

És köp.

Jerahmiél nem felel, a felszántott földet nézi, egy göröngyöt szétnyom a bakancsával.

– Nekem mondhatjátok, hogy teljesen bolond vagyok – ugrál Jichak –, én akkor is csak azt mon-

dom... megcsókolhatjátok a fenekemet... ezek a gyerekek, ezek igen. És mi? Hajaj. Nulla. Tudod, mit mondott Churchill? Palesztinában a szamarak háborúja folyik. Oké, ez a goj* is elismeri, hogy háború. Ez a titesz...

Titesz Jichak zsargonnal sűrűn kevert beszédében Titust jelenti, az imperátort, aki lerombolta Jeruzsálemet.

Jerahmiél erre sem felel. Tüzetes vizsgálat alá veszi a paradicsomot, beletúr a földbe, és csak magának mondja: – Száraz.

Jichakot dühíti Jerahmiél közönye.

– Mit értünk el vele, hogy sajnáltattuk magunkat a világ előtt? Rási!** Amit ő mond, az az igazság. A legjobbat is a gojok közül öld meg.

Jerahmiél, miközben egy olajfacsemete körül lábával ledöngöli a földet, a fogai között mormolja:

– Ostoba vagy, mint egy öszvér.

Jichak erre igazán elkeseredik, és véleményét egyetlen szóval fejezi ki, amelyet háromszor, háromféle hangsúllyal kiált az éjszakába, olyan felháborodással, miként egykor Mózes, aki Istennel való társalgása után egyszerre meglátta az aranyborjút.

– Humanizmus! Humanizmus! Humanizmus!

Jichaknak rossz napja van kétségkívül. Múlt éjszaka ellopták teljes lószerszámát, a rendőrség persze nem jött ki a nyomkeresővel (hogy éjjenek el

* Idegen, nem zsidó (héber).

** Középkori zsidó biblia- és talmudtudós.

mindannyian, hulljon ki minden foguk, egy maradjon csak, hogy legyen, ami fájjon – ha valaki egy illegális plakátot ragaszt valahol, a britek már egész hadosztályt mozgósítanak). Ez még semmi. Amir Spak, akire ma este a szolgálat esett volna, egy rozsdás dróttal elvágta a lábát, mire őt osztották be helyette. (Mintha más nem is volna ebben a rohadt faluban... Mindig arra a lóra raknak, amelyik ügyis hűz.) És éppen Jerahmiél Jerenburggal, ezzel a szikár, szótlan gazdával, aki mellett nem lehet a szokásos kis pihenőket megtartani a rejtett padon, Avraham Bogatir háza mellett. Jerahmiél viszi, vonszolja kegyetlenül a megszabott úton, és még beszélni sem lehet vele, pedig mennyi halaszthatatlan mondani-valója van az embernek egy ilyen hosszú éjszakán; hogy Jehezkiél Sahevics uborkáját első osztályúnak, míg az ő paradicsomát másodosztályúnak minősítette ez az amhoorec,* ez a Mojse, aki az átvevőhelyen dolgozik. Hogy miért kellett közköltésen mandolinokat venni a fiataloknak? Mi ez, szövetkezeti falu, vagy zenekar? Hogy a műhelyben napokig bíbelődnek egy elromlott gépgereblyén, és ha végül megcsinálják, azon sincs áldás... Jerahmiélt mindez nem érdekli, pontosabban nem tartja érdekesnek, hogy Jichakkal eszmecsérét folytasson. De kit tart érdekesnek erre Jerahmiél? Talán egyetlen gazdát, közös szomszédjukat. Avraham Bogatirt, akinek háza a kettőjük háza között áll.

* Tudatlan, ostoba (jiddis).

Jichaknak már a torkát fojtogatja a keserűség ma este, hát elhatározza, hogy ezen a ponton lendül támadásba.

– Szép kis gazdaság – mondja, ahogy elhaladnak Avraham háza előtt. – Nézd meg ezt a kerítést! Pfuj. Nyolc dunam* narancsos, ami nem terem egy font gyümölcsöt. Évek óta hagyja, hogy felferje a gaz. Udvar ez? Trágyadomb. Én mondom, Jerahmiél...

De nem mond semmit, mert Jerahmiél ránéz – igazán nem csúnyán, még csak nem is hirtelen –, és Jichak kutyául bánja az egészet. Ördög vigye el a rossz hangulatát. Pont Avrahammal kellett, ajjaj, akivel amúgy is rokonságba kerül nemsokára. Nagyobbik fia, Amosz sokat ül esténként Rinával, Avraham leányával a padon – itt pusztuljak el, ha ezek a tejhozamról beszélnek. És Jichak ezt nem is bánja, mert Rina egy darab arany. És Avraham? Hát igen. Ha Rina arany, Avraham az emberek között gyémánt, akit sorsa rázúduló sziklái sem bírtak porrá zúzni.

Jichak magába szállása csak egy pillanatig tart, azután eszébe jut az ellopott lószerszám, beugrik gyorsan a saját udvarába, körülnéz, és izgatott fejhangan kiáltozni kezd:

– Állj! Ki vagy? Lövök!

Jerahmiél döbbsen ragadja meg a karabélyt, és figyel. Avraham udvara felől tompa dobbanás hallatszik, amit elnyújtott tehénbőgés követ.

* 1 dunam – 912 m².

Nurit nyugtalankodik – mondja megkönnyebbülten magában –, neki is itt az ideje.

Jichak szégyenkezve lép ki a kapun.

– Amióta ellopták a lószerszámot... – kezdi, de Jerahmiél kíméletlenül félbeszakítja.

– Ostoba vagy. Gyerünk. Még egy kör belefér.

Jichak szeretné ezt a félórácskát nyugodtan elfecsegni a háza közelében, de nem mer szólni, megadóan lépeget Jerahmiél után. Megy az országút felé a két gazda, erre-arra nézelődve – sokat mosolyogtak már a karcsú angol rendőrtisztek a torzborz falusi őrségeken –, hát nem nyújtanak valami katonás látványt. Az afrikai háborúban zsákmányolt olasz karabély hanyagul lóg le a vállukról. Jichak csámpás, lomha, pocakos, mint a Makka-bi egyesület* egyik kiöregedett és elhízott veterán súlyemelője, Jerahmiélnek – aki sem beszédben, sem mozdulataiban nem tűr feleslegest – inas, eres testére, valószínűtlenül kidudorodó izomcsomóira feszesen tapad cserzett bőre. Annyit hordoz csak csontjain, amennyi feltétlenül szükséges a szakadatlan munkához.

Ismét az országút közelében mennek. Hangfoszlányok szállnak a levegőben, egy közeledő teherautón énekelnek. A dal szövege egyszerű, mindössze három szóból áll: „Békét hoztunk nektek.” Valamilyik déli település tagjai térnek haza, egy éjjeli kirándulás után. Az ösvény vonalában, ahol a két

* Az ókori zsidó szabadságharcosról elnevezett sportegyesület.

őr tartózkodik, éles lámpafény lobban az országúton. Majd tompa angol beszéd üti meg a fülüket.

– Katonák – suttogja Jichak –, lehet egy szakasz is.

A vezényszót már jól hallani.

– Saluting to the front!*

Csattognak a bakancsok, a tiszt jöhetett meg. A motorberregés egyre erősebb, csikorog a fék, az autó megáll. És a két őr csendben követi az eseményeket. Nem látnak semmit, de tisztán hallják az angol kényesen elnyújtott hangját:

– Your identity cards, please... **

S pár perc múltán:

– Okay, driver... ***

Nem történt semmi különös.

* Előre tisztelegj! (angol)

** A személyazonossági igazolványukat kérem (angol).

*** Rendben van, sofőr (angol).

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben 2024-ben,
a nyomda alapításának 142. esztendejében.
A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
Felelős vezető Csöndes Zoltán vezérigazgató
www.gyomaikner.hu

Felelős szerkesztő Schmal Alexandra
Korrektor Tomka Eszter
A borítót Németh Márton,
a kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9354
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4439-1
ISSN 0324-5713